

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM
(första avdelningen i utökad sammansättning)

den 11 maj 2005 *

I de förenade målen T-111/01 och T-133/01,

Saxonia Edelmetalle GmbH, Haslbrücke (Tyskland), företrätt av advokaten P. von Woedtke,

sökande i mål T-111/01,

och

J. Riedemann, i egenskap av konkursförvaltare i bolaget **ZEMAG GmbH**, i likvidation, Zeitz (Tyskland), företrätt av advokaten U. Vahlhaus, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande i mål T-133/01,

* Rättegångsspråk: tyska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av V. Kreuzsitz och V. Di Bucci, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2001/673/EG av den 28 mars 2001 om de statliga stöd som Tyskland har beviljat EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG (numera Lintra Beteiligungsholding GmbH, gemensamt med Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengiesserei GmbH, Saxonia Edelmetalle GmbH samt Gothaer Fahrzeugwerk GmbH) (EGT L 236, s. 3),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning),

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna M. Jaeger, P. Mengozzi, M. E. Martins Ribeiro och M. F. Dehousse,

justitiesekreterare: byrådirektören D. Christensen,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 29 juni 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

1 I artikel 87.1 EG anges följande:

”Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.”

2 I artikel 88.2 EG anges följande:

”Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, eller att sådant stöd missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.”

3 Den 22 mars 1999 antog rådet förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] i EG-fördraget (EGT L 83, s. 1).

4 Enligt artikel 1 g i förordning nr 659/1999 anses "stöd som används av mottagaren i strid med ett beslut fattat i enlighet med artiklarna 4.3, 7.3 eller artikel 7.4 i denna förordning" utgöra "missbruk av stöd", det vill säga i strid med antingen ett beslut om att inte göra invändningar eller ett beslut om att åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden, varvid det sistnämnda beslutet i förekommande fall kan vara förenat med villkor och skyldigheter.

5 I artikel 6.1 i förordning nr 659/1999 föreskrivs följande:

"Beslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande skall sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor, kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd skall inbegripas och tvivlen beträffande åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden skall anges. I beslutet skall den berörda medlemsstaten och andra intresserade parter uppmanas att lämna sina synpunkter inom en föreskriven tidsfrist som normalt inte skall överskrida en månad. I vederbörligen berättigade fall får kommissionen förlänga den föreskrivna tidsfristen."

6 I artikel 10 i förordning nr 659/1999 föreskrivs följande:

"1. Om kommissionen har upplysningar om påstått olagligt stöd skall den undersöka dessa upplysningar utan dröjsmål, oavsett källan för dessa.

2. Om det är nödvändigt skall kommissionen begära upplysningar från den berörda medlemsstaten. Artiklarna 2.2, 5.1 och 5.2 skall gälla i tillämpliga delar.

3. Om den berörda medlemsstaten, trots en påminnelse enligt artikel 5.2, inte lämnar de begärda upplysningarna inom den av kommissionen föreskrivna tidsfristen eller om den lämnar ofullständiga upplysningar, skall kommissionen genom ett beslut begära att upplysningarna skall lämnas (nedan kallat föreläggande om att lämna upplysningar). I beslutet skall närmare anges vilka upplysningar som begärs och föreskriva en lämplig tidsfrist inom vilken upplysningarna skall ges in."

7 I artikel 13.1 i förordning nr 659/1999 föreskrivs följande:

"Undersökningen av eventuellt olagligt stöd skall leda till ett beslut enligt artikel 4.2, 4.3 eller 4.4. Vid beslut att inleda det formella granskningsförfarandet skall förfarandet avslutas genom ett beslut enligt artikel 7. Om en medlemsstat underlåter att följa ett föreläggande om att lämna upplysningar, skall beslutet fattas på grundval av tillgängliga upplysningar."

8 I artikel 14 i förordning nr 659/1999 föreskrivs följande:

"1. Vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren (nedan kallat beslut om återkrav). Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.

2. Det stöd som skall återkrävas enligt ett beslut om återkrav skall innefatta ränta med en lämplig räntesats som fastställs av kommissionen. Räntan skall betalas från det datum då det olagliga stödet stod till stödmottagarens förfogande till det datum då det har återbetalats.

3. Utan att det påverkar förordnanden av Europeiska gemenskapernas domstol enligt artikel [242] i fördraget skall återkravet verkställas utan dröjsmål och enligt den berörda medlemsstatens förfaranden enligt nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa kommissionens beslut. I det syftet skall de berörda medlemsstaterna vid förfaranden inför nationella domstolar vidta alla nödvändiga åtgärder som är tillgängliga i deras respektive rättssystem, inbegripet interimistiska åtgärder, utan att gemenskapsrätten påverkas.”

9 I artikel 16 i förordning nr 659/1999, som har rubriken ”Förfarande vid missbruk av stöd”, föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23 får kommissionen inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 4.4 i fall av missbruk av stöd. Artiklarna 6, 7, 9, 10, 11.1, 12, 13, 14 och 15 skall gälla i tillämpliga delar.”

Bakgrunden till tvisten

10 År 1993 samlades åtta bolag från före detta Tyska demokratiska republiken (Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL

Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengiesserei GmbH, Saxonia Edelmetalle GmbH samt Gothaer Fahrzeugwerk GmbH) under ett holdingbolag kallat EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG, som innehades av Treuhandanstalt (som sedan blev Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben) (nedan kallad BvS) i syfte att genomföra en omstrukturering och privatisering.

- 11 Genom ett privatiseringsavtal som undertecknades den 25 november 1994 överlät BvS samtliga ovannämnda åtta företag till Emans & Partner GbR, ett handelsbolag bildat enligt tysk rätt [*Personengesellschaft*]. De åtta bolagen och holdingbolaget EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG, vilket bytte namn till Lintra Beteiligungsholding GmbH (nedan kallat holdingbolaget Lintra), bildade således koncernen Lintra.
- 12 Eftersom såväl privatiseringsprojektet som det till detta anknutna omstruktureringssprojektet innehöll stödåtgärder, anmälde Förbundsrepubliken Tyskland dessa till kommissionen i en skrivelse av den 19 januari 1995.
- 13 I beslut SG (96) D/4218 av den 13 mars 1996, vilket offentliggjordes genom en kort sammanfattning i EGT C 168, s. 10 (nedan kallat beslutet av den 13 mars 1996), godkände kommissionen utbetalningen av de anmälda stödåtgärderna då dessa ansågs vara förenliga med bland annat artikel 92.3 c i EG-fördraget (nu artikel 87.3 c EG i ändrad lydelse). Detta beslut delgavs de tyska myndigheterna i en skrivelse av den 23 april 1996. Det sammanlagda stöd som godkännts för utbetalning till Lintra-koncernen uppgick till 824 200 000 tyska mark (DEM).
- 14 Det var ursprungligen tänkt att holdingbolaget Lintras dotterbolag (nedan kallat Lintras dotterbolag eller dotterbolagen) skulle bli vinstgivande år 1998, men BvS var emellertid tvunget att ingripa i början av år 1997 för att undvika att hela koncernen skulle försättas i konkurs. Enligt ett avtal som ingicks med investerarna den 6 januari

1997 övertog BvS alla skyldigheter i förhållande till privatiseringsavtalet. I utbyte erhöll BvS rätten att vid varje tillfälle köpa tillbaka ett eller flera av Lintras dotterbolag för en symbolisk summa av 1 DEM. Enligt samma avtal var det holdingbolaget Lintras huvudsakliga målsättning att överlåta samtliga eller vissa av Lintras dotterbolag till nya köpare.

15 Sedan BvS enligt avtalet av den 6 januari 1997 återtagit kontrollen över Lintra-koncernen, beslutade BvS att sälja det enda av bolagen, Saxonía Edelmetalle, som vid detta tillfälle gick med vinst utan att vara beroende av nya stöd. Sökanden i mål T-111/01, som är verksam inom sektorn för myntprägling, övertogs år 1997 av bolaget Vereinigte Deutsche Nickelwerke AG.

16 Samtidigt beslutade BvS att fortsätta omstruktureringen av flera andra dotterbolag, däribland ZEMAG, i syfte att förbereda dessa företag som hade potential att bli vinstgivande för att kunna överlåtas till andra industriella aktörer så snart som möjligt. Bolaget ZEMAG, sökande i mål T-133/01 och verksam inom sektorn för maskiner för utvinning av brunkol, överläts till köparna Jacobi & Lobeck i slutet av år 1997.

17 Genom ett avtal mellan BvS, holdingbolaget Lintra och de återstående köparna, som ingicks i september 1999, köpte BvS tillbaka holdingbolaget Lintra för 1 DEM. Sedan den 1 januari 2000 är bolaget försatt i likvidation.

18 Efter att kommissionen år 1998 erhållit en anmälan om nya omstrukturingsstöd från Förbundsrepubliken Tyskland, skickade den i en skrivelse av den 25 juni 1998 en förteckning med frågor till de tyska myndigheterna.

19 I en skrivelse av den 22 juni 1999 underrättade kommissionen Förbundsrepubliken Tyskland om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG. I detta beslut (EGT C 238, s. 4) konstaterade kommissionen att det stödbelopp som faktiskt betalats ut sedan den första anmälan gjordes av tyska myndigheter var lägre än det belopp som godkänkts i beslutet av den 13 mars 1996. Kommissionen påpekade emellertid att vissa delar av det utbetalade stödet, däribland ett likviditetslån på 12 000 000 DEM, inte omfattades av beslutet av den 13 mars 1996. Kommissionen hyste även tveksamheter beträffande följande punkter:

— Huruvida de upplysningar som erhållits innan beslutet av den 13 mars 1996 fattades var fullständiga och exakta.

— Det sätt som det stöd som godkänkts i beslutet av den 13 mars 1996 använts på.

— Huruvida andra stöd beviljats Lintra-koncernen.

20 I skrivelser av den 18 oktober 1999 och den 10 mars 2000 besvarade de tyska myndigheterna de frågor som ställts och de konstateranden som gjorts i kommissionens beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG. Av dessa upplysningar framgår följande:

— Det totala stöd som BvS betalat ut till Lintra-koncernen efter den första anmälan uppgick till 658 200 000 DEM.

- Den 31 december 1997 fanns det 34 978 000 DEM på holdingbolaget Lintras konton.

 - Ett likviditetslån på 12 000 000 DEM beviljades år 1997 de av Lintras dotterbolag i vilka omstruktureringen skulle fortsätta, vilket särskilt gällde ZEMAG.
- 21 Kommissionen ansåg att dessa upplysningar var otillräckliga och utfärdade därför den 1 augusti 2000 i enlighet med artikel 10.3 i förordning nr 659/1999 ett föreläggande för de tyska myndigheterna att inom en månad från mottagandet av detta (nedan kallat föreläggandet av den 1 augusti 2000) inkomma med alla upplysningar som var nödvändiga för att kunna fastställa hur holdingbolaget Lintras utgifter fördelats mellan de olika dotterbolagen och för att på lämpligt sätt kunna fördela det stöd som fortfarande kvarstod på holdingbolaget Lintras konton. Kommissionen anmodade även Förbundsrepubliken Tyskland att precisera i vilken mån de belopp som dotterbolagen betalat till holdingbolaget Lintra hade finansierats genom stöd och framhöll att om dessa närmare upplysningar uteblev skulle kommissionen anta sitt beslut med stöd av befintliga uppgifter. Slutligen begärde kommissionen att de tyska myndigheterna skulle skicka en kopia av föreläggandet av den 1 augusti 2000 direkt till eventuella stödmottagare.
- 22 De tyska myndigheterna bevarade detta föreläggande genom en skrivelse av den 2 oktober 2000, som kompletterades genom en skrivelse av den 31 oktober 2000 till vilken en rapport från en auktoriserad revisor bilagts angående en eventuell begäran till Lintra-koncernen om återbetalning av stöd. De tyska myndigheterna bekräftade i dessa handlingar att ett belopp på 34 978 000 DEM, som förbundsrepubliken Tyskland beviljat Lintra-koncernen, fanns på holdingbolaget Lintras konton den 31 december 1997. Vidare framgick det av dessa upplysningar att nämnda belopp dels bestod av en restpost på 22 978 000 DEM som ingick i holdingbolaget Lintras eget kapital och där den största delen (18 638 000 DEM) bestod av koncernbidrag från

dotterbolagen till holdingbolaget, och dels ett belopp på 12 000 000 DEM som var avsett att täcka holdingbolaget Lintras utgifter för den fortsatta omstruktureringen av de av Lintras dotterbolag som kunde gå med vinst efter år 1997.

- 23 Den 1 mars 2001 utsågs J. Riedemann till konkursförvaltare i bolaget ZEMAG, som försatts i likvidation.
- 24 I beslut 2001/673/EG av den 28 mars 2001 om de statliga stöd som Tyskland har beviljat EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG (numera Lintra Beteiligungsholding GmbH, gemensam med Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengiesserei GmbH, Saxonía Edelmetalle GmbH samt Gothaer Fahrzeugwerk GmbH) (EGT L 236, s. 3) (nedan kallat det ifrågasatta beslutet), konstaterade kommissionen att stöd uppgående till 623 224 000 DEM beviljats i enlighet med kommissionens beslut av den 13 mars 1996 (artikel 1 i det ifrågasatta beslutet). Däremot konstaterade kommissionen i artikel 2 i det ifrågasatta beslutet att stöd uppgående till 34 978 000 DEM som beviljats för omstruktureringen av Lintras dotterbolag hade missbrukats i den mening som avses i artikel 88.2 EG. Kommissionen ålade således Förbundsrepubliken Tyskland att vidta alla nödvändiga åtgärder för att från holdingbolaget Lintra och Lintras dotterbolag återkräva 34 397 000 DEM i enlighet med följande. Ett delbelopp på 12 000 000 DEM som beviljats vissa av Lintras dotterbolag i form av ett likviditetslån och som kommissionen inte ansåg omfattades av beslutet av den 13 mars 1996 skulle återkrävas från nämnda dotterbolag, varav en del motsvarande 4 077 000 DEM skulle återkrävas från bolaget ZEMAG. Vidare skulle det resterande stödet uppgående till 22 978 000 DEM återkrävas från holdingbolaget Lintra, som var solidariskt betalningsskyldigt för hela beloppet, samt från samtliga av Lintras dotterbolag enligt en given fördelningsordning. Enligt artikel 3 i det ifrågasatta beslutet förpliktades Förbundsrepubliken Tyskland att i enlighet med nämnda fördelningsordning återkräva ett belopp på 3 195 559 DEM från bolaget Saxonía

Edelmetalle och ett belopp på 2 419 271 DEM från bolaget ZEMAG. Förbundsrepubliken Tyskland är således skyldig att från det sistnämnda företaget återkräva ett sammanlagt belopp på 6 496 271 DEM. Det stöd som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarnas förfogande till och med den dag då återbetalning sker.

Förfarandet och parternas yrkanden

- 25 Sökandena har väckt förevarande talan genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 23 maj 2001 och den 12 juni 2001, vilka registrerats som mål T-111/01 respektive T-133/01.
- 26 Genom en särskild handling som ingavs till förstainstansrätten den 14 juni 2001 har sökanden i mål T-111/01 även ansökt om uppskov med verkställigheten av det ifrågasatta beslutet.
- 27 Genom beslut av den 2 augusti 2001 i mål T-111/01 R, Saxonia Edelmetalle mot kommissionen (REG 2001, s. II-2335), avslog förstainstansrättens ordförande ansökan om interimistiska åtgärder.
- 28 Det skriftliga förfarandet avslutades den 10 januari 2002 i mål T-111/01 och den 11 januari 2002 i mål T-133/01.

- 29 Efter det att referenten hade avgett sin rapport anmodade förstainstansrätten (första avdelningen i utökad sammansättning), som en åtgärd för processledning, parterna att besvara vissa skriftliga frågor och att inkomma med vissa handlingar.
- 30 Ordföranden på förstainstansrättens första avdelning i utökad sammansättning förenade i beslut av den 17 december 2003 mål T-111/01 och T-133/01 vad gäller det muntliga förfarandet och domen i enlighet med artikel 50 i förstainstansrättens rättegångsregler.
- 31 På grundval av förstainstansrättens beslut att inleda det muntliga förfarandet utvecklade parterna sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 29 juni 2004.
- 32 Sökanden i mål T-111/01 har yrkat att förstainstansrätten skall
- ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet,
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.
- 33 Sökanden i mål T-133/01 har yrkat att förstainstansrätten skall
- i första hand ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i den del det berör sökanden,

— i andra hand ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i sin helhet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

34 Kommissionen har i mål T-111/01 och T-133/01 yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

35 Till stöd för sina yrkanden om ogiltigförklaring har vardera sökanden åberopat fem grunder, varav fyra är gemensamma. Förstainstansrätten skall pröva grunderna i följande ordning: För det första påståendet att sökandenas rättigheter har åsidosatts inom ramen för förfarandet enligt artikel 88.2 EG. För det andra påståendet att det ifrågasatta beslutet innehåller felaktiga sakomständigheter (mål T-133/01). För det tredje påståendet att kommissionen felaktigt konstaterat att de stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996 hade missbrukats (mål T-111/01). För det fjärde den gemensamma grunden att kommissionen gjort en oriktig bedömning av vem som var mottagare av de omtvistade stöden. För det femte den gemensamma grunden som avser påståendet att fördelningsordningen för återbetalning av delbeloppet 22 978 000 DEM var godtyckligt fastställd och slutligen den

gemensamma grunden som avser påståendet att det skett en oriktig bedömning beträffande möjligheten att föreskriva en skyldighet att återbetala de omtvistade stöden till följd av att aktierna i bolaget Saxonia Edelmetalle och bolaget ZEMAG överlåtits.

Den gemensamma grunden som avser att sökandenas rättigheter har åsidosatts inom ramen för förfarandet enligt artikel 88.2 EG

Parternas argument

— I mål T-111/01

- 36 Sökanden i mål T-111/01 har gjort gällande att de överväganden som låg till grund för beslutet att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG inte berör sökanden eller inte var riktade till denna. Vidare framgår det av skäl 36 i det ifrågasatta beslutet att omstruktureringsplanen för sökanden var framgångsrikt genomförd. Det förhållandet att de tyska myndigheterna härvid inte överlämnade de upplysningar och de handlingar som begärts av kommissionen skall inte belasta sökanden. Sökanden har för det första framhållit att kommissionen enligt förordning nr 659/1999 är skyldig att genomföra egna kontroller på plats. För det andra har sökanden erinrat om att kommissionen återkräver redan godkända stöd. Detta godkännande ligger till grund för sökandens berättigade förväntningar på att stöden var rättsenliga. Sökanden har vidare hävdat att den inte kände till att det förelåg en risk för återbetalning av de omtvistade stöden, eftersom den inte kände till innehållet i godkännandebeslutet och inte hade getts tillfälle att delta i den undersökning som föregick beslutet att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 EG. Sökanden har även framhållit att

holdingbolaget Lintra höll sökanden totalt ovetande om vilka belopp som skulle anses utgöra stöd. Hade sökanden känt till risken för återbetalning anser sökanden att den hade utfört egna undersökningar och skulle ha ingått ett avtal med holdingbolaget Lintra i syfte att undanröja denna risk.

- 37 Kommissionen har för det första erinrat om att det endast är medlemsstaterna som åtnjuter fulla rättigheter såsom parter inom ramen för ett administrativt förfarande enligt bestämmelserna om statligt stöd. Kommissionen har anfört att den gentemot eventuella eller faktiska mottagare av stöd enbart har en skyldighet att anmoda de berörda att inkomma med yttranden. Kommissionen har däremot hävdats att den inte har någon skyldighet att kontrollera de upplysningar som lämnats av medlemsstaterna med de berörda parterna. Kommissionen har erinrat om att den i förevarande fall har grundat sitt beslut på de uppgifter som lämnats av Förbundsrepubliken Tyskland och att sökanden inte ansåg det vara nödvändigt att delta i det administrativa förfarandet, trots att berörda parter hade getts tillfälle att inkomma med yttranden i samband med beslutet att inleda förfarandet. Enligt kommissionen innebär det att sökanden i förevarande fall inte kan kritisera kommissionen för att ha antagit det ifrågasatta beslutet på grundval av otillräckliga upplysningar. Kommissionen har härvidlag anfört att den följt domstolens rättspraxis samt de relevanta bestämmelserna i förordning nr 659/1999.

- 38 Kommissionen har vidare bestridit sökandens påstående att denne inte hade underrättats om beslutet av den 13 mars 1996. Eftersom sökanden inte har bestridit att den erhållit ett ansevärt ekonomiskt stöd från staten är det enligt kommissionen otänkbart att den inte skulle ha märkt att den erhöll dessa stöd. Kommissionen anser att det följer av den omsorgsskyldighet som åvilar alla ekonomiska aktörer att sökanden borde ha förvissat sig om att de omtvistade stöden vederbörligen godkänts av kommissionen. Mot denna bakgrund anser kommissionen att sökanden inte kan åberopa bristande kännedom för att undgå skyldighet att återbetala stöden.

- 39 Slutligen anser kommissionen att sökanden på felaktiga grunder har gjort gällande att den endast är skyldig att återbetala stöd om den gjort sig skyldig till en "felaktighet". Det finns nämligen ingenting som hindrar att den berörda medlemsstatens underlåtelse att lämna tillräckliga upplysningar till kommissionen kan drabba mottagaren av stödet negativt.

— Mål T-133/01

- 40 Sökanden i mål T-133/01 har gjort gällande att kommissionen borde ha fastställt och bedömt de faktiska omständigheterna genom en mer noggrann undersökning innan den antog det ifrågasatta beslutet. I detta avseende var kommissionen skyldig att förhålla sig till sökanden, i synnerhet som kommissionen har medgett att de tyska myndigheterna inte kunde lämna samtliga relevanta upplysningar. Enligt sökanden har enbart Förbundsrepubliken Tyskland getts tillfälle att yttra sig varvid utomstående parter har undantagits, vilket strider mot artikel 88.2 EG.
- 41 Sökanden har besvarat kommissionens påståande att den i samband med beslutet att inleda det administrativa förfarandet anmodade berörda parter att inkomma med yttranden, och har därvid medgett att konkursförvaltaren inte deltog i nämnda förfarande, men har hävdats att detta inte var möjligt vid denna tidpunkt, eftersom likvidationsförfarandet i bolaget ZEMAG ännu inte hade inletts. Under alla omständigheter anser sökanden, i motsats till vad kommissionen har påstått, att den inte kan avstå från att påpeka en felaktighet i det ifrågasatta beslutet på grund av att den inte skulle ha deltagit i det administrativa förfarandet. Om man skulle godta en sådan slutsats anser sökanden att syftet med att ge berörda parter en möjlighet att väcka talan skulle bli innehållslöst.

42 Kommissionen har erinrat om att man i förevarande fall inte kan tala om ett "skyndsamt förfarande", eftersom förfarandet enligt artikel 88.2 EG inleddes den 22 juni 1999 och inte avslutades förrän 21 månader senare genom antagandet av det ifrågasatta beslutet den 28 mars 2001. Bolaget ZEMAG har således haft tillräcklig tid på sig för att delta i detta förfarande. Kommissionen har på nytt framfört den ståndpunkt som återgetts ovan i punkt 37.

43 Vad gäller sökandens argument att konkursförvaltaren inte kunde inkomma med yttrande på grund av att insolvensförfarandet ännu inte hade inletts, har kommissionen invänt att sökanden genom detta argument förbiser att konkursförvaltaren inte agerar i eget namn, och att sökanden i samband med beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet hade kunnat inkomma med yttrande.

44 Slutligen har kommissionen påpekat att sökanden inte får åberopa fakta och omständigheter som den hade kännedom om i samband med det formella granskningsförfarandet men som den inte framförde till kommissionen när den gavs tillfälle att inkomma med yttrande. Kommissionen anser i motsats till vad sökanden har påstått att en sådan lösning inte medför att de berörda parternas rätt att väcka talan äventyras, eftersom dessa alltid har möjlighet att åberopa en rättslig grund som inte har framförts under granskningsförfarandet eller att göra gällande att kommissionen har gjort en oriktig bedömning.

Förstainstansrättens bedömning

45 Sökandena kritiserar i förevarande grund kommissionen för att inte ha berett var och en av dem tillfälle att inkomma med yttranden innan den antog det ifrågasatta beslutet.

- 46 Detta påstående kan inte godtas.
- 47 Förstainstansrätten erinrar för det första om att förfarandet för kontroll av statligt stöd, med beaktande av dess allmänna systematik, är ett förfarande som har inletts gentemot den medlemsstat som är ansvarig för beviljandet av stödet i enlighet med dess gemenskapsrättsliga förpliktelser (domstolens dom av den 10 juli 1986 i mål 234/84, Belgien mot kommissionen (kallad domen i målet Meura), REG 1986, s. 2263, punkt 29, svensk specialutgåva, volym 8, s. 691, och förstainstansrättens dom av den 14 januari 2004 i mål T-109/01, REG 2004, s. II-127, punkt 42), och det är inte ett förfarande som har inletts mot mottagaren eller mottagarna av stödet (domstolens dom av den 24 september 2002 i de förenade målen C-74/00 P och C-75/00 P, Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 2002, s. I-7869, punkt 83, och domen i det ovannämnda målet Fleuren Compost mot kommissionen, punkt 44).
- 48 Enligt fast rättspraxis hänför sig begreppet "berörda" i artikel 88.2 EG till ett obestämt antal mottagare. Av detta övervägande följer att det enligt artikel 88.2 EG inte krävs att var och en av de berörda parterna skall ges tillfälle att yttra sig. Artikelns enda syfte är att ålägga kommissionen att vidta åtgärder för att samtliga personer som potentiellt är berörda skall underrättas och beredas tillfälle att framföra sina argument. Mot denna bakgrund framstår offentliggörandet av ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* som ett lämpligt sätt att underrätta samtliga berörda om att ett förfarande har inletts (domstolens dom av den 14 november 1984 i mål 323/82, Intermills mot kommissionen, REG 1984, s. 3809, punkt 17, svensk specialutgåva, volym 7, s. 685, och förstainstansrättens dom av den 25 juni 1998 i de förenade målen T-371/94 och T-394/94, British Airways m.fl. mot kommissionen, REG 1998, s. II-2405, punkt 59). Enligt denna rättspraxis utgör de berörda parterna för kommissionen i huvudsak källor från vilka den kan erhålla upplysningar inom ramen för det administrativa förfarandet enligt artikel 88.2 EG (förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1399, punkt 256, och domen i det ovannämnda målet British Airways m.fl. mot kommissionen, punkt 59).
- 49 Det är i förevarande fall utrett att sökandena inte deltog i det officiella granskningsförfarandet. Det framgår emellertid av meddelandet som offentliggjor-

des i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 21 augusti 1999 (EGT C 238, s. 4) att de berörda parterna gavs tillfälle att inkomma med yttranden inom en månad från offentliggörandet av skrivelsen av den 22 juni 1999 genom vilken kommissionen underrättade Förbundsrepubliken Tyskland om sitt beslut att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG. Genom detta meddelande, som innehöll dels en sammanfattning av ovannämnda skrivelse, dels den fullständiga skrivelsen, underrättades således de berörda parterna om kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet avseende stöd som utbetalats för omstrukturering av åtta företag, däribland Saxonia Edelmetalle och ZEMAG.

50 Det skall visserligen påpekas att enbart en underrättelse om att det formella granskningsförfarandet har inletts är inte tillräckligt för att kunna inge ett ändamålsenligt yttrande. Det skall i detta hänseende påpekas att det i artikel 6.1 i förordning nr 659/1999, som enligt artikel 16 i samma förordning även är tillämplig på stöd som har missbrukats, föreskrivs att "[b]eslutet om att inleda ett formellt granskningsförfarande skall sammanfatta relevanta sak- och rättsfrågor, kommissionens preliminära bedömning beträffande den föreslagna åtgärdens karaktär av stöd ... och ... åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden ...". Av detta följer att beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet, trots den preliminära bedömning som det nödvändigtvis måste innehålla, skall vara tillräckligt tydligt för att de berörda parterna skall kunna delta på ett verkkningsfullt sätt i det formella granskningsförfarandet, där parterna ges en möjlighet att framföra sina argument. I detta syfte är det tillräckligt att de berörda parterna får kännedom om kommissionens resonemang.

51 Det skall påpekas att sökandena inte har påstått att beslutet att inleda förfarandet inte var tillräckligt motiverat för att de skulle kunna göra gällande sin rätt att inge yttranden på ett verkkningsfullt sätt.

52 Även om sökandena skulle ha åberopat ett sådant argument, framhåller förstainstansrätten att kommissionen i det ovan i punkt 49 nämnda meddelandet på ett

tillräckligt tydligt sätt framställde sina tvivel beträffande huruvida de villkor som fastställts i beslutet av den 13 mars 1996 hade iakttagits och gav således sökandena en möjlighet att på ett ändamålsenligt sätt göra gällande sin rätt att inge yttranden. Kommissionen ansåg nämligen för det första att de viktigaste delarna i omstruktureringsplanen inte hade genomförts i enlighet med kommissionens godkännande. Kommissionen ansåg för det andra att beslutet av den 13 mars 1996 inte längre omfattade de berörda stöden och gav härvid flera precisa exempel. Kommissionen nämnde de stöd som var avsedda att täcka företagets förluster och att finansiera investeringar efter att omstruktureringsplanen misslyckats. Kommissionen angav vidare att det var möjligt att ytterligare stöd uppgående till sammanlagt mer än 82 000 000 DEM hade beviljats företagen i Lintra-koncernen. Kommissionen var även tveksam till huruvida dessa stöd var förenliga med den gemensamma marknaden, bland annat på grund av att vissa stöd kunde ha använts för andra syften än omstruktureringen av Lintras dotterbolag och på grund av att omstruktureringsplanerna inte helt hade genomförts. Dessutom fäste kommissionen uttryckligen de tyska myndigheternas och eventuella berörda parterns uppmärksamhet på att de beviljade rättsstridiga stöden i förekommande fall borde återkrävas från mottagaren.

- 53 Förstainstansrätten finner således att kommissionen inte har åsidosatt någon av stödmottagarens rättigheter, eftersom den genom meddelandet som offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* anmodade mottagarna av det stöd som ursprungligen godkänkts genom ett tidigare beslut att yttra sig angående ett eventuellt åsidosättande av det ifrågavarande beslutet på grund av att nämnda stöd använts i strid med detta beslut, och nämnda mottagare inte använde sig av denna möjlighet (domarna i de ovan i punkt 47 nämnda målen Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 84, och Fleuren Compost mot kommissionen, punkt 47). Kommissionen kan inte heller hållas ansvarig för den berörda statens underlåtenhet eller, såsom sökanden i mål T-111/01 har hävdad, holdingbolaget Lintras underlåtenhet att underrätta stödmottagaren om att det formella granskningsförfarandet inletts.

- 54 Denna slutsats påverkas inte av det påstående som framförts av sökanden i mål T-133/01 att likvidationsförfarandet beträffande denna sökande inte hade påbörjats vid den tidpunkt då beslutet att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG fattades. Det framgår nämligen tydligt av ansökan, såsom kommissionen med rätta

har påpekat, att konkursförvaltaren enbart agerar i egenskap av konkursförvaltare och inte i eget namn. ZEMAG, som beslutet uttryckligen riktade sig till, hade, såsom redogjorts för ovan i punkt 49, vid tidpunkten för offentliggörandet av beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet tillräckligt med tid på sig för att besvara anmodan att inkomma med yttrande.

55 Förstainstansrätten godtar inte heller de argument som framförts av sökanden i mål T-111/01, enligt vilka denna sökande inte berördes av beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet och var ovetande om risken för återbetalning. Eftersom sökanden uttryckligen nämndes på flera ställen i detta beslut och eftersom kommissionen uttalat att den hyste tvivel om att samtliga stöd som kommissionen hade godkänt för omstrukturering av Lintras dotterbolag i beslutet av den 13 mars 1996 verkligen hade använts på ett korrekt sätt, var sökanden i mål T-111/01 nödvändigtvis berörd av detta beslut. Kommissionen kan inte lastas för att denna sökande valde att inte inge något yttrande till följd av anmodan i kommissionens ovan i punkt 49 nämnda meddelande.

56 Vidare har det ovan i punkt 52 angetts att beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet på ett tillräckligt tydligt sätt anger att de stöd som omfattas av beslutet i förekommande fall skulle återkrävas från mottagaren i enlighet med artikel 14 i förordning nr 659/1999. Från och med offentliggörandet av beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet kunde sökanden i mål T-111/01 inte vara ovetande om risken för återbetalning av de ifrågavarande stöden. Följaktligen kunde denna sökande inte heller ha berättigade förväntningar på att de ifrågavarande stöden var förenliga med den gemensamma marknaden, något som dessutom motsägs av sökanden själv genom påståendet att sökanden inte hade underrättats om beslutet av den 13 mars 1996.

57 Förstainstansrätten godtar vidare inte sökandenas argument enligt vilka kommissionen, mot bakgrund av att Förbundsrepubliken Tyskland underlätit att besvara

föreläggandet av den 1 augusti 2000 om att lämna vissa upplysningar, borde ha förhört sökandena innan den antog det ifrågasatta beslutet.

- 58 Även om det antas att Förbundsrepubliken Tyskland verkligen hade underlåtit att följa ovannämnda föreläggande, följer det av artikel 13.1 i förordning nr 659/1999 att kommissionen under sådana omständigheter har behörighet att avsluta det formella granskningsförfarandet och anta ett beslut i vilket det på grundval av tillgängliga upplysningar konstateras att stödet är förenligt eller inte med den gemensamma marknaden. På de villkor som anges i artikel 14 i förordning nr 659/1999 kan det i beslutet föreskrivas att det stöd som redan har betalats ut till mottagaren skall återbetalas. Enligt artikel 16 i förordning nr 659/1999 skall artiklarna 13 och 14 gälla i till lämpliga delar vid missbruk av stöd. Av dessa bestämmelser följer, i motsats till vad sökanden har påstått, att kommissionen inte är skyldig att förhöra de berörda parterna för det fall en medlemsstat underlåter att följa kommissionens föreläggande att lämna upplysningar.
- 59 Vidare påpekar förstainstansrätten att sökandena i förevarande fall varken har hävdats att de med stöd av artikel 20.3 i förordning nr 659/1999 begärde att få en kopia av beslutet att förelägga Förbundsrepubliken Tyskland att inkomma med upplysningar, eller att de lämnade upplysningar till kommissionen — med hänsyn till att kommissionen riktade en anmodan till Förbundsrepubliken Tyskland i föreläggandet av den 1 augusti 2000 att skicka detta föreläggande vidare till samtliga eventuella mottagare av de ifrågavarande stöden — som denna inte beaktade före antagandet av det ifrågasatta beslutet.
- 60 Slutligen har sökanden i mål T-111/01 kritiserat kommissionen för att inte ha gjort kontroller på plats i enlighet med den skyldighet som åligger kommissionen enligt förordning nr 659/1999.

- 61 Denna anmärkning avser inte de berörda parternas rättigheter under ett förfarande enligt artikel 88.2 EG, utan den avser räckvidden av kommissionens undersökning i samband med granskningen av statliga stöd, vilken kommer att prövas nedan i punkterna 98–100 inom ramen för den grund som avser att kommissionen har gjort en felaktig bedömning genom att konstatera att det stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996 missbrukats.
- 62 Mot denna bakgrund kan talan inte bifallas med stöd av den gemensamma grunden att sökandenas rättigheter åsidosatts inom ramen för förfarandet enligt artikel 88.2 EG.

Grunden som avser förekomsten av felaktiga faktiska omständigheter i det ifrågasatta beslutet (mål T-133/01)

Parternas argument

- 63 Sökanden i mål T-133/01 har kritiserat kommissionen för att ha antagit det ifrågasatta beslutet på grundval av fyra oriktiga omständigheter. För det första var de investeringar som genomfördes av ZEMAG mellan år 1994 och 1997, tvärt emot vad som anges i skäl 39 i det ifrågasatta beslutet, inte lägre än vad som ursprungligen avsetts. För det andra erhöll sökanden ett lägre belopp (44 977 000 DEM) än det som angavs av kommissionen i skäl 40 i det ifrågasatta beslutet (65 617 000 DEM). Vad för det tredje beträffar det stöd som var föremål för återbetalning, hade sökanden inte erhållit ett likviditetslån utan ett undsättningsstöd. Slutligen har sökanden i repliken bestridit kommissionens påståenden dels om att produktionsprogrammet för Lintras dotterbolag inte hade anpassats till villkoren på marknaden och dels om kvalifikationerna och den yrkesmässiga lämpligheten vad gäller företagsledarna i holdingbolaget Lintra.

64 Kommissionen anser att de tre första påståendena om felaktiga omständigheter saknar grund. Enligt kommissionen grundas konstaterandena i det ifrågasatta beslutet på upplysningar som lämnats av de tyska myndigheterna till följd av föreläggandet av den 1 augusti 2000. Eftersom sökanden inte har deltagit i det administrativa förfarandet anser kommissionen att sökanden av sagt sig möjligheten att göra gällande felaktigheter vad gäller de faktiska omständigheterna. Kommissionen har även erinrat om att enligt domstolens rättspraxis och bestämmelserna i förordning nr 659/1999 har kommissionen behörighet att avsluta förfarandet och anta ett beslut på grundval av tillgängliga upplysningar när en medlemsstat, trots att kommissionen utfärdat ett föreläggande, underlåter att lämna de begärda upplysningarna. Även om kommissionen skulle ha gjort sig skyldig till de felaktigheter som sökanden påstått, skulle detta enligt kommissionen inte påverka det ifrågasatta beslutets riktighet, eftersom det där anges att stöden i huvudsak har använts enlighet med den godkända omstruktureringsplanen. Vad gäller de omtvistade stöden har återbetalning inte begärts på grund av att dotterbolagen använt dem på ett rättsstridigt sätt, utan dels på grund av att holdingbolaget Lintra behållit stöden och dels på grund av att ett likviditetslån beviljats efter det uppenbara misslyckandet med den första omstruktureringen.

65 Eftersom den fjärde felaktiga omständigheten som åberopats av sökanden har framförts för första gången i samband med repliken och inte utgör stöd för något rättsligt argument som kan ligga till grund för en ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet, anser kommissionen att denna invändning inte kan prövas. Kommissionen anser under alla omständigheter att påståendena saknar grund, eftersom kommissionen bland annat kontrollerade de ifrågavarande uppgifternas riktighet med de tyska myndigheterna.

Förstainstansrättens bedömning

66 Kommissionen har i huvudsak invänt att sökanden i mål T-133/01 inte har rätt att åberopa de argument rörande de faktiska omständigheterna som återgetts ovan i

punkt 63, eftersom de inte åberopades under granskningsförfarandet avseende de omtvistade stöden. Den anser dessutom att den fjärde påstådda felaktigheten i de faktiska omständigheterna inte kan prövas, eftersom den åberopades i ett sent skede i samband med repliken.

- 67 Enligt fast rättspraxis följer att i ett mål om ogiltigförklaring enligt artikel 230 EG måste rättsaktens lagenlighet bedömas i förhållande till de faktiska och rättsliga omständigheter som rådde den dag då rättsakten antogs. I synnerhet skall kommissionens bedömningar prövas enbart mot bakgrund av de upplysningar som kommissionen hade tillgång till när den gjorde bedömningarna (domen i det ovan i punkt 48 nämnda målet *British Airways m.fl. mot kommissionen*, punkt 81, förstainstansrättens domar av den 6 oktober 1999 i mål T-110/97, *Kneissl Dachstein mot kommissionen*, REG 1999, s. II-2881, punkt 47, och i mål T-123/97, *Salomon mot kommissionen*, REG 1999, s. II-2925, punkt 48).
- 68 Härav följer att en sökande som har deltagit i ett granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG inte har rätt att åberopa faktiska omständigheter som kommissionen inte har känt till och som sökanden inte har upplyst kommissionen om under granskningsförfarandet. Det finns däremot inget som hindrar att den berörde anför en rättslig grund mot det slutgiltiga beslutet som den inte har anfört under det administrativa förfarandet (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovan i punkt 67 nämnda målen *Kneissl Dachstein mot kommissionen*, punkt 102, och *Salomon mot kommissionen*, punkt 55).
- 69 Denna rättspraxis kan med nödvändighet inte utsträckas till att omfatta alla fall där ett företag inte har deltagit i ett granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG. Det är inte uteslutet att denna rättspraxis inte är tillämplig i vissa särskilda fall, men förstainstansrätten konstaterar att den under alla omständigheter är tillämplig i förevarande fall.
- 70 Det skall erinras om att sökanden inte har utnyttjat sin rätt att delta i granskningsförfarandet trots att det framgår att sökanden specifikt nämndes vid

flera tillfällen i beslutet att inleda ett granskningsförfarande — bland annat i rubriken och i punkterna 2.1 och 2.4 i detta beslut — och att det i detta beslut framfördes tvivel beträffande huruvida samtliga de stöd som var avsedda för omstrukturering av Lintras dotterbolag använts på ett korrekt sätt i förhållande till beslutet av den 13 mars 1996. Det är vidare utrett att de faktiska omständigheter som kommissionen har återgett i punkterna 39 och 40 i det ifrågasatta beslutet grundas på de upplysningar som erhållits från de tyska myndigheterna under granskningsförfarandet. Mot denna bakgrund avser sökandens argument angående investeringsbeloppet och det stöd som erhållits faktiska omständigheter som var okända för kommissionen när den antog det ifrågasatta beslutet. Dessa argument mot beslutet får således inte framföras för första gången vid förstainstansrätten.

71 Förstainstansrätten kommer till samma slutsats beträffande de påstått felaktiga saksomständigheterna som kommissionen nämnt i skäl 16 i det ifrågasatta beslutet, nämligen avseende anpassningen av produktionsprogrammet för koncernen Lintras dotterbolag till villkoren på marknaden samt kvalifikationerna och den yrkesmässiga lämpligheten vad gäller företagsledarna i holdingbolaget Lintra, och det är således inte nödvändigt att undersöka kommissionens invändning om att dessa argument har framförts för sent i samband med repliken. Under alla omständigheter konstaterar förstainstansrätten att även om det antas att det är fråga om felaktigheter beträffande de faktiska omständigheterna, saknar dessa uppgifter av allmän karaktär relevans såvitt avser det val som kommissionen gjort i det ifrågasatta beslutet.

72 Slutligen vad gäller den rättsliga frågan, som inte enbart rör de faktiska omständigheterna, huruvida ZEMAG efter att den första omstruktureringsplanen misslyckats erhöll undsättningsstöd och inte ett likviditetslån, såsom anges i det ifrågasatta beslutet, har sökanden, som har hörts särskilt av förstainstansrätten i detta hänseende, enbart angett att denna distinktion i huvudsak avsåg de olika termer som används av holdingbolaget Lintra. Sökanden har därvid inte kunnat precisera vilka följder denna kvalificering skulle kunna medföra för kravet att återbetala de omtvistade stöden. Detta argument är således verkningslöst.

- 73 Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den grunden att det ifrågasatta beslutet innehåller oriktiga faktiska omständigheter.

Grunden som avser det påstått felaktiga konstaterandet angående missbruk av stöd som godkänts av kommissionen genom beslut av den 13 mars 1996 (mål T-111/01)

Parternas argument

- 74 Sökanden i mål T-111/01 har för det första gjort gällande att de stöd som betalats ut till och med år 1996 har använts i enlighet med beslutet av den 13 mars 1996. Detta framgår av de handlingar som BvS överlämnat till de tyska myndigheterna. Även om kommissionen i det ifrågasatta beslutet inte har specificerat beloppet på 3 195 559 DEM, vilket återkrävs från sökanden som den del av delbeloppet 22 978 000 DEM som tillskrivits sökanden, vilket enligt sökanden i sig utgör en rättsstridighet, visar specifikationen av de betalningar som utförts att dessa var förenliga med omstruktureringsplanen och hade godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996.
- 75 I motsats till vad kommissionen har påstått i det ifrågasatta beslutet har sökanden hävdats att delbeloppet på 22 978 000 DEM inte användes för att ersätta vissa managementtjänster som tillhandahållits av holdingbolaget Lintra, utan att det uteslutande använts för att finansiera omstruktureringsåtgärder. Sökanden har i detta hänseende erinrat om att den tyska regeringen i sitt meddelande till kommissionen av den 2 oktober 2000 angav att de tjänster som holdingbolaget Lintra tillhandahållit dotterbolagen syftade till att säkerställa dessas omstrukturering. Utan dessa tjänster hade en omstrukturering inte varit möjlig. Även om stöden hade använts för att ersätta tjänster som utförts av holdingbolaget Lintra, vilket inte

var fallet, anser sökanden att det inte utgör ett missbruk. Sökanden har framhållit att kommissionen kände till den koncernstruktur som valts av de tyska myndigheterna, vilken bland annat innebar att Lintra endast var ett holdingbolag och att dotterbolagen fakturerades för de tjänster som holdingbolaget tillhandahöll i enlighet med en intern fördelningsordning. Eftersom kommissionen hade godkänt att stöden användes för att ersätta de tjänster som tillhandahölls av holdingbolaget Lintra, måste dessa stöd anses omfattas av beslutet av den 13 mars 1996.

76 I andra hand har sökanden kritiserat det ifrågasatta beslutet för att kommissionen enbart grundar sig på en presumtion för att stöden missbrukats, vilken i sig följer av vaga uppgifter som erhållits av de tyska myndigheterna. Sökanden har hänvisat till skäl 42 i det ifrågasatta beslutet där kommissionen hänvisar till en förklaring från Förbundsrepubliken Tyskland att den inte kunde utesluta att stöden hade använts för att ersätta tjänster som utförts av holdingbolaget Lintra. Enligt sökanden borde kommissionen ha visat att dessa stöd verkligen hade använts för att ersätta nämnda tjänster.

77 Kommissionen har för det första erinrat om att det enligt beslutet av den 13 mars 1996 inte var tänkt att holdingbolaget Lintra skulle använda stöden. Detta hade för övrigt inte varit möjligt eftersom det inte var ett problemföretag. Samma sak gäller dotterbolagens användning av stöd för att ersätta tjänster som utförts av holdingbolaget Lintra. Kommissionen har framhållit att eftersom beloppet på 22 978 000 DEM fanns på holdingbolaget Lintras konton utan att de tyska myndigheterna exakt kunde ange vad det skulle användas till och eftersom dotterbolagen var ansvariga för att detta belopp användes på ett korrekt sätt, bör hela detta belopp betalas tillbaka av holdingbolaget Lintra och dess dotterbolag. Det förhållandet att kommissionen kände till att Lintra var ett holdingbolag innebär inte att de tjänster som utförts av detta bolag kunde betalas med statliga stöd som hade godkänts för omstrukturering av dotterbolagen.

78 Kommissionen anser för det andra att vad gäller de managementtjänster som tillhandahållits av holdingbolaget Lintra har sökanden motsagt sig själv vid flera tillfällen. Sökanden har påstått att de tjänster som holdingbolaget Lintra tillhandahöll sina dotterbolag var nödvändiga för omstruktureringen av dessa och att de därför skall anses utgöra stöd som omfattas av beslutet av den 13 mars 1996. Även om sökanden mottagit nämnda tjänster i form av statligt stöd, det vill säga gratis, har sökanden emellertid påstått att den betalat för dessa tjänster med de beviljade stöden. Enligt kommissionen kan sökanden inte på allvar mena att den mot ersättning erhållit det stöd för vilket återbetalning begärs. Under alla omständigheter anser kommissionen att stödet skall återkrävas, eftersom det inte med säkerhet kan fastställas att det har använts i enlighet med beslutet av den 13 mars 1996. Det är således inte koncernens abstrakta struktur som utgör grunden för återkravet utan det förhållandet att det enligt beslutet av den 13 mars 1996 var Lintras dotterbolag som var stödmottagare.

79 Slutligen har kommissionen vad gäller den av sökanden påstådda presumtionen genmält att det är sådana antaganden den inte grundat sig på. I det ifrågasatta beslutet konstateras nämligen endast att de tyska myndigheterna inte kunde utesluta att dotterbolagen faktiskt använde stöden för att betala tjänster som holdingbolaget Lintra tillhandahållit. Kommissionen har tillagt att i den mån stödet har utgetts av holdingbolaget Lintra skall det återkrävas från de dotterbolag som erhållit tjänster från holdingbolaget. Om sökanden hade bevis för att den inte erhöll dessa tjänster utan kostnad borde den ha överlämnat dessa till kommissionen under det administrativa förfarandet efter kommissionens anmodan att inkomma med yttranden.

Förstainstansrättens bedömning

80 Sökanden i mål T-111/01 har i huvudsak ifrågasatt att den del av stödet som uppgår till 22 978 000 DEM har missbrukats. Detta delbelopp utgör grunden för

beräkningen av det belopp på 3 195 559 DEM som återkrävs från sökanden i det ifrågasatta beslutet. Enligt sökanden har stödet används för dess omstrukturering i enlighet med beslutet av den 13 mars 1996.

- 81 Förstainstansrätten anser att prövningen av förevarande grund skall göras i två steg. Först skall förstainstansrätten undersöka den exakta räckvidden av beslutet av den 13 mars 1996. Därefter skall rätten mot bakgrund av denna prövning kontrollera om kommissionen hade fog för slutsatsen i det ifrågasatta beslutet att det stödbelopp som ligger till grund för beräkningen av det belopp som sökanden i mål T-111/01 skall återbetala har missbrukats i den mening som avses i artikel 88.2 EG.

— Räckvidden av beslutet av den 13 mars 1996

- 82 I beslutet av den 13 mars 1996 undersökte kommissionen först situationen för vart och ett av de åtta dotterbolag som kontrollerades av holdingbolaget Lintra, däribland sökanden i mål T-111/01, från ekonomisk och social synpunkt och med hänsyn till deras förväntade lönsamhet i förhållande till den omstrukturering som planerats av de tyska myndigheterna. Kommissionen påpekade även att det var uppköpserbjudandet från Emans & Partners GbR avseende samtliga företag som efter ett anbudsförfarande avseende omstrukturering och privatisering av företag accepterades av de tyska myndigheterna, eftersom detta anbud ansågs vara det bästa i synnerhet med hänsyn till bibehållande av arbetsplatser, investeringsplanen, förvärvarens personliga åtagande, det ekonomiska åtagandet gentemot Treuhandanstalt och utsikterna för respektive företag. Treuhandanstalt (som sedan blev BvS) överlät således samtliga aktier i de företag som kontrollerades av holdingbolaget Lintra till investerarna. Kommissionen angav därefter i detalj de ekonomiska åtgärder som de tyska myndigheterna avsåg att vidta för omstrukturering och en långsiktig privatisering av företagen i Lintra-koncernen, vilka innefattade stöd uppgående till 970 200 000 DEM, senare minskat till 824 200 000 DEM. I sin bedömning av om stöden var förenliga med den gemensamma marknaden påpekade kommissionen slutligen att "trots att ett anbudsförfarande genomförts hittades

ingen investerare som var villig att ta den ekonomiska risken för att omstrukturera företagen i fråga utan förekomsten av statliga stöd” och att ”eftersom företagen hade sålts till högstbjudande, var det statliga stöd som angavs i privatiseringsavtalet begränsade till det strikt nödvändiga för att företagen skulle ges möjlighet att bli långsiktigt konkurrenskraftiga”. Kommissionen angav vidare att ”samtliga företag agerade på expanderande marknader där det inte fanns någon strukturell överkapacitet” och att ”det ekonomiska stödet var tidsbegränsat”. Kommissionen drog härav slutsatsen att ”stödet uppfyller de krav som ställs på en omstrukturering (konkurrensbefrämjande, proportionalitet, kapacitetsminskning)”.

83 Vid prövningen kom kommissionen för det första till slutsatsen att ”den vid en samlad bedömning av omstruktureringstöden [ansåg] att dessa [var] förenliga med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 92.3 c i fördraget ... eftersom de begränsar sig till vad som är strikt nödvändigt och företagen inte erhåller en gynnsammare ställning i förhållande till sina konkurrenter”. Kommissionen ansåg för det andra att ”eftersom samtliga företag [var] etablerade i en region som omfattas av undantagsbestämmelsen i artikel 92.3 a i fördraget, ... med beaktande av antalet företag som erhållit stöd och företagens storlek, eftersom företagen [hade] ett varierat produktutbud och eftersom man således inte [kunde] erhålla några synergieffekter samt eftersom det [var] fråga om ett relativt begränsat stöd, [förklarades] de ifrågavarande stöden vara förenliga med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 92.3 a i fördraget”.

84 Av beslutet av den 13 mars 1996 följer att det var de åtta dotterbolagen, däribland sökanden i mål T-111/01, till holdingbolaget Lintra som var mottagarna av det godkända stödet och att deras situation från ekonomisk och social synpunkt samt från lönsamhetssynpunkt noggrant redogjorts för på sidorna 1–5 i beslutet. Holdingbolaget Lintra ingick inte bland stödmottagarna eftersom dess funktion bestod i att ansvara för ledningen av koncernen i syfte att genomföra en omstrukturering och privatisering av dotterbolagen så snart det var möjligt. Även om de ekonomiska åtgärder som de tyska myndigheterna avsåg att vidta rörde bolagens kapitalstruktur och finansiering av omstruktureringsåtgärder, bland annat genom att BvS skulle bära delar av förlusterna genom investeringsstöd och genom att täcka bolagens likviditetsbehov, medgav beslutet av den 13 mars 1996 inte att

stöden fick användas av holdingbolaget Lintra för att finansiera sin egen verksamhet. Dessutom utgör inte det förhållandet att de tyska myndigheterna betalat ut stöden till holdingbolaget Lintra, vilket styrde Lintra-koncernen, hinder för att dotterbolagen i denna koncern anses ha dragit fördel av stöden (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 19 september 1985 i de förenade målen 172/83 och 226/83, Hoogovens Groep mot kommissionen, REG 1985, s. 2831, punkt 34) och i själva verket är mottagare av de stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996. Av det ovanstående följer att kommissionen i beslutet av den 13 mars 1996 enbart godkände stöd avsett för omstruktureringen av Lintras dotterbolag, inbegripet sökanden i mål T-111/01.

— Konstaterandet att det stöd för vilket återbetalning krävs av sökanden i mål T-111/ har missbrukats

- 85 Förstainstansrätten framhåller för det första att det följer av artikel 88.2 EG att om kommissionen finner att ett stöd har missbrukats skall den besluta att staten i fråga skall upphäva eller ändra stödåtgärden inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.
- 86 Det följer av artikel 88.2 EG jämfört med artikel 1 g och artikel 16 i förordning nr 659/1999 att det i princip ankommer på kommissionen att visa att hela eller delar av det stöd som godkänts i ett tidigare beslut har missbrukats av mottagaren. Kan kommissionen inte visa detta, skall stödet anses omfattas av det tidigare godkännandebeslutet. Hänvisningen i artikel 13 till artikel 16 i förordning nr 659/1999 medför emellertid att kommissionen på grundval av tillgängliga upplysningar kan anpassa ett beslut att avsluta det formella granskningsförfarandet för det fall en medlemsstat underlåter att följa ett föreläggande att inkomma med upplysningar. Om en medlemsstat underlåter att överlämna upplysningar som är tillräckligt klara och precisa angående hur det stöd har använts som kommissionen på grundval av tillgängliga upplysningar har uttryckt tvivel om att det använts i

enlighet med det tidigare godkännandebeslutet, kan kommissionen konstatera att de ifrågavarande stöden har missbrukats.

87 Förstainstansrätten erinrar vidare om att enligt skäl 42 i det ifrågasatta beslutet konstaterade kommissionen följande:

”Om stöd som beviljats Lintra-[koncernen] inte använts för målen i den godkända omstruktureringsplanen, omfattas de inte av beslutet av den 13 mars 1996. I enlighet med detta beslut måste samtliga stöd sättas in direkt för omstruktureringen av Lintras dotterbolag. Varken i det anmälda omstruktureringskonceptet eller i detta beslut föreskrivs uttryckligen att stödet kan användas i [holdingbolaget Lintra], som f.ö. inte ens skulle kunna komma i fråga för omstruktureringsstöd, då det inte är ett företag i svårigheter. Inte heller föreskrevs det uttryckligen vare sig i omstruktureringskonceptet eller i beslutet av den 13 mars 1996 att dotterbolagen kunde använda stöden till att införskaffa tjänster från [holdingbolaget Lintra]. Tyskland har bekräftat att det inte kan utslutas att dotterbolagen faktiskt använde stöden för att betala för tjänster från holdingbolaget. Dessutom har Tyskland i sitt svar på upplysningsföreläggandet vad gäller de totala utgifterna för [holdingbolaget Lintra] (personalkostnader, rättskostnader, kontorshyror osv.) endast lämnat mycket summariska belopp utan att närmare ange vilka tjänster som bolaget mot betalning tillhandahållit, till vilka dotterbolag och när detta skedde. Eftersom Tyskland inte kunnat lämna tillräckliga belägg för detta måste kommissionen utgå ifrån att det belopp på 34,978 miljoner tyska mark som kvarstår i [holdingbolaget Lintra] inte omfattas av beslutet av den 13 mars 1996.”

88 I skäl 43 är i det ifrågasatta beslutet drog kommissionen följande slutsats:

”Den del av de beviljade stöden som kvarstår i [holdingbolaget Lintra], dvs. 34,978 miljoner tyska mark har inte använts i enlighet med den godkända omstruktureringsplanen. Följaktligen användes det av mottagaren i strid med beslutet av den 13 mars 1996 och utgör en otillbörlig användning av stöden i den mening som avses i artikel 88.2 ... [EG] tillsammans med artikel 1 g i förordning (EG) nr 659/1999. ...”

89 Vad gäller delbeloppet på 22 978 000 DEM konstaterade kommissionen i skäl 44 i det ifrågasatta beslutet att ”Tyskland i sitt svar på upplysningsföreläggandet inte i detalj kunnat redogöra” för dess användning. Kommissionen angav vidare i skäl 45 i det ifrågasatta beslutet att ”Tyskland inte visat att dessa medel överfördes vidare till dotterbolagen” och att det ”[p]å grundval av de upplysningar som Tyskland lämnat, ... [gick att] sluta sig till att [holdingbolaget Lintra] tvivelsutan erhållit hela stödbeloppet”. Kommissionen begärde följaktligen att hela beloppet skulle återkrävas från holdingbolaget Lintra och dess dotterbolag i enlighet med de villkor som angetts i skäl 46 i det ifrågasatta beslutet. Det följer av detta skäl att Förbundsrepubliken Tyskland är skyldig att av sökanden i mål T-111/01 kräva tillbaka 3 195 559 DEM.

90 Av lydelsen i ovannämnda skäl i det ifrågasatta beslutet och av handlingarna i målet framgår att en del av stödet uppgående till 22 978 000 DEM fanns på holdingbolaget Lintras konton. Det framgår vidare att holdingbolaget Lintra utförde olika tjänster till förmån för Lintras dotterbolag inom ramen för dess ledning av Lintra-koncernen. I denna grund är den tvistiga frågan mellan parterna emellertid huruvida kommissionen kunde konstatera att 22 978 000 DEM hade missbrukats, trots att kommissionen inte kunnat fastställa hur detta belopp faktiskt använts mot bakgrund

av att de tyska myndigheterna underlåtit att överlämna detaljerade uppgifter i enlighet med föreläggandet av den 1 augusti 2000 att inkomma med upplysningar.

- 91 I detta hänseende skall det erinras om att kommissionens prövning innebär att komplexa ekonomiska faktiska omständigheter skall beaktas och bedömas. Eftersom gemenskapsdomstolen inte kan ersätta sin bedömning av komplexa ekonomiska faktiska omständigheter och förhållanden med kommissionens bedömning, skall förstainstansrättens kontroll följaktligen begränsas till en prövning av att förfarandereglerna och reglerna för motivering av beslutet har iakttagits, att de faktiska omständigheterna är materiellt riktiga och att det inte föreligger någon uppenbart oriktig bedömning eller maktmissbruk (domstolens dom av den 29 oktober 1980 i mål 138/79, Roquette Frères mot rådet, REG 1980, s. 3333, punkt 25, svensk specialutgåva, volym 5, s. 405, av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993, s. I-3203, punkt 25, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-213; förstainstansrättens dom av den 15 juli 1994 i mål T-17/93, Matra Hachette mot kommissionen, REG 1994, s. II-595, punkt 104, av den 8 juni 1995 i mål T-9/93, Schöller mot kommissionen, REG 1995, s. II-1611, punkt 140, i domen i det ovan i punkt 48 nämnda målet Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, punkt 170, och av den 24 oktober 1997 i mål T-243/94, British Steel mot kommissionen, REG 1997, s. II-1887, punkt 113).
- 92 I förevarande fall utgör inte kommissionens konstaterande att 22 978 000 DEM har missbrukats en uppenbart oriktig bedömning.
- 93 Kommissionen kan inte kritiseras för att ha antagit det ifrågasatta beslutet trots att den inte kunde fastställa hur det ifrågavarande beloppet faktiskt använts. Av vad som angetts ovan i punkt 86 framgår att även om det i princip ankommer på kommissionen att visa att de tidigare godkända stöden har missbrukats, ankommer det emellertid på medlemsstaten att överlämna de uppgifter som kommissionen begärt i ett föreläggande att inkomma med upplysningar. Om medlemsstaten inte

följer ett sådant föreläggande har kommissionen rätt att anta ett beslut som avslutar det formella granskningsförfarandet på grundval av tillgängliga upplysningar.

- 94 Det framgår emellertid av handlingarna i målet att trots att kommissionen förelagt de tyska myndigheterna att inkomma med "samtliga uppgifter som gör det möjligt att fastställa hur [holdingbolaget Lintras] utgifter fördelats mellan dotterbolagen", "samtliga uppgifter angående en eventuell annan användning av det totala belopp [22 978 000 DEM] som fanns kvar i dotterbolagens holdingbolag, det vill säga närmare uppgifter angående omsättningen och det sammanlagda stöd som dotterbolagen erhållit under omstruktureringens första skede (1994-1996)", samt "samtliga uppgifter som gör det möjligt att bedöma i vilken utsträckning de koncernbidrag som dotterbolagen betalat finansierats med stödmedel", har dessa myndigheter inte inkommit med nödvändiga upplysningar. I en skrivelse av den 2 oktober 2000 som utgjorde svar på beslutet om föreläggande av den 1 augusti 2000 angav de tyska myndigheterna, vad beträffar användningen av beloppet 22 978 000 DEM, endast de sammanlagda beloppen som fanns kvar på holdingbolaget Lintras konton, avseende olika tjänster som detta bolag utfört utan att ange den exakta fördelningen av detta belopp mellan dotterbolagen.
- 95 Mot denna bakgrund kunde det förhållandet att 22 978 000 DEM återfunnits på holdingbolaget Lintras konton endast tolkas på två sätt av kommissionen. Antingen hade holdingbolaget Lintra, till vilket BvS utbetalade omstruktureringsstödet för dotterbolagens räkning, inte betalat ut 22 978 000 DEM till dotterbolagen, vilket i sådant fall skulle strida mot beslutet av den 13 mars 1996 om godkännande av utbetalning av omstruktureringsstöd till förmån för Lintras dotterbolag. I annat fall hade dotterbolagen ersatt holdingbolaget Lintra för tjänster som de tyska myndigheterna, trots att dessa tjänster kan ha tillhandahållits i syfte att omstrukturera dotterbolagen, inte lämnat några närmare uppgifter om såvitt avser arten, mottagarna och dagen för prestationen. Detta ledde således kommissionen till slutsatsen, såsom framhållits i skäl 45 i det ifrågasatta beslutet, att 22 978 000 DEM inte hade vidarefördelats på dotterbolagen, vilket också skulle strida mot beslutet av den 13 mars 1996.

96 Enligt förordning nr 659/1999 kan stöd visserligen bara anses ha missbrukats om stödmottagaren har gjort sig skyldig till ett sådant handlande.

97 Av skäl 43 jämfört med skäl 44 i det ifrågasatta beslutet följer i detta hänseende att kommissionen ansåg att hela Lintra-koncernen var den mottagare som skulle lastas för att ha missbrukat 22 978 000 DEM i egenskap av den ursprungliga mottagaren av det stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996. Det har emellertid ovan i punkt 84 konstaterats att det enbart var Lintras dotterbolag som skulle anses utgöra de ursprungliga mottagarna av det stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996 och inte koncernen som helhet. Eftersom 22 978 000 DEM emellertid fanns kvar på holdingbolaget Lintras konton, kunde kommissionen med hänsyn till de upplysningar som den förfogade över vid tidpunkten för det ifrågasatta beslutet med rätta konstatera att detta stöd inte hade använts i enlighet med beslutet av den 13 mars 1996.

98 Slutligen var kommissionen, tvärtemot vad sökanden har hävdad, inte skyldig att göra kontroller på plats i enlighet med artikel 22.1 i förordning nr 659/1999 innan den antog det ifrågasatta beslutet.

99 Förstainstansrätten erinrar om att det följer av denna bestämmelse att "[n]är kommissionen hyser allvarliga tvivel om huruvida beslut om att inte göra invändningar, positiva beslut eller villkorliga beslut med avseende på individuellt stöd efterlevs, skall den berörda medlemsstaten, efter att ha beretts tillfälle att lämna synpunkter, tillåta kommissionen att avlägga kontrollbesök på ort och ställe". Artikel 22.1 i förordning nr 659/1999 skall tolkas mot bakgrund av skäl 20 där det framgår att "kontrollbesök på ort och ställe [är] ett lämpligt och användbart medel, särskilt i fall då stöd kan ha missbrukats".

- 100 I förevarande fall är det emellertid tillräckligt att konstatera att kommissionen till följd av de tyska myndigheternas svar av den 2 oktober 2000 på föreläggandet av den 1 augusti 2000, med hänsyn till de två alternativ som angetts ovan i punkt 95, inte längre hyste några allvarliga tvivel beträffande huruvida användningen av 22 978 000 DEM stred mot beslutet av den 13 mars 1996. Under dessa omständigheter var kommissionen inte skyldig att göra kontrollbesök på ort och ställe i syfte att kontrollera om beslutet av den 13 mars 1996 iakttagits.
- 101 Av samtliga dessa skäl kan grunden avseende kommissionens felaktiga konstaterande angående missbruk av stöd som godkänts genom kommissionens beslut av den 13 mars 1996 inte läggas till grund för ett bifall av talan.

Den gemensamma grunden avseende kommissionens oriktiga bedömning av vem som var mottagare av det omtvistade stödet

Parternas argument

— Mål T-111/01

- 102 Sökanden i mål T-111/01 har påpekat att Förbundsrepubliken Tyskland betalat ut det stöd som godkänts genom kommissionens beslut av den 13 mars 1996 direkt till holdingbolaget Lintra. Sökanden liksom övriga dotterbolag i Lintra-koncernen erhöll således endast stödet indirekt. Enligt sökanden har kommissionen själv bekräftat detta påstående. I föreläggandet av den 1 augusti 2000 som riktats till de tyska myndigheterna, angav nämligen kommissionen att enligt tillgängliga uppgifter skulle 34 978 000 DEM inte anses ha betalats ut till dotterbolagen. Av detta följer enligt sökanden att enbart holdingbolaget Lintra kan åläggas att återbetala det

omtvistade stödet. Sökanden har för övrigt anmodat förstainstansrätten att undersöka om inte Lintras enda aktieägare mellan åren 1994 och 1997 samt BvS och Förbundsrepubliken Tyskland borde kunna åläggas att återbetala stödet.

103 Sökanden har även bestridit att holdingbolaget Lintra skulle vara solidariskt betalningsansvarigt tillsammans med sina dotterbolag såsom angetts i det ifrågasatta beslutet. Ett sådant solidariskt betalningsansvar saknar rättslig grund och skulle medföra ett "omvänt betalningsansvar inom koncernen" där ett dotterbolag görs ansvarigt för moderbolagets skulder. Enligt sökanden finns inte någon sådan konstruktion vare sig i tysk rätt eller, enligt dess vetskap, i gemenskapsrätten. Dessutom har kommissionen endast av bekvämlighetsskäl tillämpat ett sådant solidariskt betalningsansvar, med hänsyn till att holdingbolaget Lintra befann sig i en insolvenssituation.

104 Kommissionen har genmält att Lintras dotterbolag enligt beslutet av den 13 mars 1996 utpekades som mottagare av det godkända stödet. Enligt kommissionen medför det att dotterbolagen är medansvariga för att stödet används på ett korrekt sätt. Det är således inte av godtycke som kommissionen har begärt att det stöd som missbrukats även skall återkrävas från dotterbolagen om det inte är möjligt att återkräva detta från holdingbolaget Lintra. Kommissionen har förklarat att eftersom de tyska myndigheterna i förevarande fall inte kunde lämna tillförlitliga upplysningar angående det beviljade stödets avsedda användning, tycktes ett solidariskt betalningsansvar för samtliga dotterbolag vara oundvikligt.

105 Enligt kommissionen är sökanden inte ansvarig för moderbolagets skyldigheter i enlighet med "ett omvänt betalningsansvar inom koncernen", men är däremot ansvarig för de egna skyldigheter som åvilar sökanden i egenskap av stödmottagare. Enligt kommissionen är det enda skälet till att i det ifrågasatta beslutet föreskriva ett solidariskt betalningsansvar att kommissionen med kännedom om koncernstrukturen och försöket att fördela stödet genom holdingbolaget Lintra inte kunde utesluta

att delar av stödet fanns på moderbolaget Lintras konton. Kommissionen har tillagt att det under alla omständigheter saknar betydelse huruvida den rättsliga situation som beskrivs i svaromålet "inte förekommer i tysk rätt", eftersom gemenskapsrätten inte skall bedömas i förhållande till den nationella rättsordningen. Kommissionen har vidare påpekat att sökandens anmodan till förstainstansrätten att undersöka huruvida det var nödvändigt att återkräva det omtvistade stödet från Förbundsrepubliken Tyskland eller av BvS inte är meningsfull och att sökandens anmodan vad det gäller huruvida den enda aktieägaren i holdingbolaget Lintra kan göras återbetalningsskyldig är en fråga som skall besvaras enligt nationell rätt.

-
- 106 Sökanden i mål T-133/01 har gjort gällande att kommissionen har missbrukat sitt utrymme för skönsmässig bedömning genom att kräva att stödet skall återkrävas från sökanden. Enligt sökanden har enbart holdingbolaget Lintra erhållit något stöd. Dessutom lämnade kommissionen i beslutet av den 13 mars 1996 sitt godkännande till stöd avsett för omstruktureringsåtgärder inom ramen för privatiseringen av holdingbolaget Lintra. Mot denna bakgrund har sökanden bestridit det solidariska betalningsansvar som föreskrivs i det ifrågasatta beslutet för holdingbolaget Lintra och dess dotterbolag vad gäller delbeloppet 22 978 000 DEM samt sökandens delansvar (motsvarande 4 077 000 DEM) avseende återbetalning av stöd som lämnats i form av likviditetslån. Sökanden har i detta avseende hävdatt att det inte kan bli tal om att ens delvis återbetala det belopp om 4 077 000 DEM som fastställts i det ifrågasatta beslutet, eftersom sökanden under alla omständigheter inte känner till hur det har fastställts av kommissionen.

- 107 Kommissionen har för det första påpekat att de åtta dotterbolagen i Lintra-koncernen var mottagare av det godkända stödet enligt beslutet av den 13 mars 1996. Det är av detta skäl som dotterbolagen är ansvariga för att stödet används på ett korrekt sätt.

- 108 Kommissionen har vidare erinrat om att det ankommer på densamma att begära att stöd skall återkrävas när den konstaterar att ett statligt stöd inte är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen har i detta avseende inte något utrymme för skönsmässig bedömning, vilket följer av artikel 14 i förordning nr 659/1999. Syftet att återställa den tidigare situationen, som ligger till grund för statens skyldighet att undanröja ett stöd, uppnås när stödet; i förekommande fall jämte dröjsmålsränta, har återbetalats av mottagaren.
- 109 Kommissionen anser beträffande delbeloppet 12 000 000 DEM att det inte omfattas av beslutet av den 13 mars 1996 och således bör återbetalas. Kommissionen har i detta hänseende erinrat om att det stöd som godkänts genom beslutet av den 13 mars 1996 var avsett för en bolagsgrupp bestående av dotterbolagen i syfte att genomföra en gemensam omstrukturering och privatisering. Enligt kommissionen utbetalades beloppet 12 000 000 DEM under perioden april–juni 1997 efter att den första omstruktureringen misslyckats och vid den tidpunkt då koncernen nästan höll på att förstatligas på nytt, eftersom BvS hade återtagit kontrollen över denna. Kommissionen anser att det under dessa förhållanden är uppenbart att beloppet 12 000 000 DEM inte kunde omfattas av beslutet av den 13 mars 1996 och att begäran om återbetalning var fullständigt berättigad.
- 110 Kommissionen har slutligen beträffande frågan om det solidariska betalningsansvaret anfört att denna fråga endast upptogs i det ifrågasatta beslutet på grund av att kommissionen inte kunde utesluta att en del av stödet kunde finnas på holdingbolaget Lintras konton. Kommissionen har i detta hänseende preciserat att sökanden, i motsats till vad denne har påstått, inte är ansvarig för holdingbolaget Lintras skulder. Det är tvärtom det sistnämnda bolaget som är solidariskt betalningsskyldigt för dotterbolagens skulder.

Förstainstansrättens bedömning

- 111 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att i enlighet med gemenskapsrätten kan kommissionen, om den finner att ett stöd inte är förenligt med den

gemensamma marknaden, ålägga medlemsstaten att återkräva stödet från dess mottagare (se dom av den 12 juli 1973 i mål 70/72, kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkt 20, svensk specialutgåva, volym 2, s. 117, av den 8 maj 2003 i de förenade målen C-328/99 och C-399/00, Italien och SIM 2 Multimedia mot kommissionen, REG 2003, s. I-4035, punkt 65, och av den 29 april 2004 i mål C-277/00, Tyskland mot kommissionen, REG 2004, s. I-3925, punkt 73).

- 112 Upphävandet av ett rättsstridigt stöd genom återkrav är en logisk följd av att det har slagits fast att stödet är rättsstridigt och syftar till att återställa den tidigare situationen (domen i det ovan i punkt 111 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 74).
- 113 Detta syfte är uppnått i och med att stödet i fråga, i förekommande fall jämte dröjsmålsränta, har återbetalats av mottagaren, eller med andra ord av de företag som faktiskt kommit i åtnjutande av stödet. Genom denna återbetalning förlorar mottagaren nämligen de fördelar denne åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter, och den situation som förelåg före utbetalningen av stödet är återställd (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 4 april 1995 i mål C-350/93, kommissionen mot Italien, REG 1995, s. I-699, punkt 22, av den 3 juli 2003 i mål C-457/00, Belgien mot kommissionen, REG 2003, s. I-6931, punkt 55, och domen i det ovan i punkt 111 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 75).
- 114 Härav följer att det huvudsakliga syftet med återbetalningen av ett statligt stöd som utbetalas i strid med gemenskapsrätten är att undanröja den snedvridning av konkurrensen som orsakats av den konkurrensfördel som det olagliga stödet inneburit (domen i det ovan i punkt 111 nämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 76).
- 115 I princip gäller samma sak beträffande återbetalning av stöd som utbetalats av staten och som enligt ett beslut av kommissionen skall anses ha missbrukats i den mening som avses i artikel 88.2 EG och artikel 1 g i förordning nr 659/1999. Härvid är det tillräckligt att konstatera att det i artikel 16 i förordning nr 659/1999 bland annat

föreskrivs att artikel 14 i samma förordning, i vilken det föreskrivs att stöd som förklarats vara olagligt skall återkrävas från mottagaren, skall gälla i tillämpliga delar beträffande stöd som har missbrukats. Följaktligen skall ett stöd som har missbrukats i princip återkrävas från de företag som faktiskt har kommit i åtnjutande av stödet, i syfte att undanröja den snedvridning av konkurrensen som orsakats av den konkurrensfördel som stödet har medfört.

- 116 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som förstainstansrätten skall undersöka huruvida föreläggandet att återkräva det omtvistade stödet i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet är rättsenligt. Förstainstansrätten skall först bedöma huruvida återbetalningskravet beträffande den del av stödet som uppgår till 22 978 000 DEM och som riktats såväl till bolaget Saxonia Edelmetalle, avseende 3 195 559 DEM, som till bolaget ZEMAG, avseende 2 419 271 DEM, är rättsenligt. Därefter skall förstainstansrätten pröva återbetalningskravet avseende beloppet på 12 000 000 DEM, som med avseende på 4 077 000 DEM riktats till bolaget ZEMAG.

— Återbetalningskravet i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet avseende den del av stödet som uppgår till 22 978 000 DEM (målen T-111/01 och T-133/01)

- 117 Förstainstansrätten konstaterar för det första — i likhet med vad som konstaterades inom ramen för prövningen av den föregående grunden som åberopats av sökanden i mål T-111/01 — att kommissionen inte gjorde någon uppenbart oriktig bedömning när den fastslog att den del av stödet som uppgår till 22 978 000 DEM hade missbrukats. Dessutom har sökanden i mål T-133/01 inte på allvar ifrågasatt kommissionens bedömning att detta belopp missbrukats i den del det berör sökanden.

- 118 Förstainstansrätten erinrar vidare om att kommissionen i skäl 44 i det ifrågasatta beslutet först konstaterade följande:

”Eftersom stöden ursprungligen beviljades Lintra-gruppen som helhet och då denna grupp inte längre finns, är kommissionen inte skyldig att undersöka i vilken omfattning de enskilda företagen inom gruppen har dragit nytta av stöden. Följaktligen skall återbetalningsskyldigheten också gälla alla företag som vid den tidpunkt då stöden beviljades hörde till gruppen.”

- 119 I skäl 45 i det ifrågasatta beslutet angav kommissionen därefter följande:

”På grundval av de upplysningar som Tyskland lämnat, kan man sluta sig till att [holdingbolaget Lintra] tvevelsutan erhållit hela stödbeloppet. När det gäller beloppet på 22,978 miljoner tyska mark har Tyskland inte visat att dessa medel överfördes vidare till dotterbolagen. Under dessa omständigheter måste hela beloppet återkrävas från [holdingbolaget Lintra] och dotterbolagen.”

- 120 Kommissionen angav därefter närmare att beloppet 22 978 000 DEM skulle återkrävas från Lintras dotterbolag i enlighet med en fördelningstabell som grundade sig på storleken av det stöd som företagen hade erhållit och som i enlighet med det ifrågasatta beslutet hade använts i enlighet med beslutet av den 13 mars 1996.

- 121 På grund av att det saknades information om motsatsen från de tyska myndigheterna var kommissionen i det ifrågasatta beslutet tvungen att konstatera att beloppet på 22 978 000 DEM som fanns kvar på holdingbolaget Lintras konton

inte hade förts vidare till dotterbolagen. I kommissionens skrivelser medgav denna, såsom framhållits ovan i punkt 64, vidare att återkravet vad gäller beloppet på 22 978 000 DEM inte hade riktats till sökanden på grund av att detta stöd hade missbrukats av dotterbolagen utan på grund av att stödet hade kvarhållits av holdingbolaget Lintra.

- 122 Förstainstansrätten konstaterar mot denna bakgrund att kommissionen inte med fog kunde kräva att Förbundsrepubliken Tyskland skulle återkräva det belopp som angetts i den andra tabellen i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet från sökandena, eftersom det framgår såväl av beslutet i sig som av kommissionens skrivelser att dessa företag inte var mottagare av beloppet på 22 978 000 DEM då de faktiskt inte kommit i åtnjutande av det missbrukade beloppet.
- 123 Denna bedömning påverkas inte av påståendet i skäl 44 i det ifrågasatta beslutet enligt vilket det var Lintra-koncernen som helhet som ursprungligen hade beviljats stöd enligt beslutet av den 13 mars 1996 och att det följaktligen inte ankom på kommissionen att undersöka i vilken utsträckning de olika företagen i koncernen hade dragit fördel av detta stöd. Det räcker nämligen att påpeka, såsom gjorts ovan i punkt 84, att även om Lintra-koncernen erhöll det stöd som utbetalades av BvS genom holdingbolaget Lintra, var den ursprungliga mottagaren av hela stödet inte Lintra-koncernen, bestående av dotterbolagen och holdingbolaget Lintra, utan de ursprungliga mottagarna bör endast ha utgjorts av dotterbolagen för att dessa skulle kunna omstruktureras och privatiseras. Det skall för övrigt påpekas att kommissionen medgav att det inte bör ha varit koncernen som sådan som var den ursprungliga mottagaren av det stöd som godkännts i beslutet av den 13 mars 1996 genom att i skäl 42 i det ifrågasatta beslutet bland annat ange att det aldrig kunde vara tal om att holdingbolaget Lintra skulle använda stödet på grund av att det inte var ett företag i svårigheter. Under dessa omständigheter har kommissionen lagt ett felaktigt antagande till grund för sin bedömning att den inte var skyldig att undersöka i vilken utsträckning de olika företagen i koncernen hade kunnat dra fördel av beloppet på 22 978 000 DEM.

- 124 Förstainstansrätten preciserar emellertid att kommissionen, mot bakgrund av omständigheterna i förevarande fall, inte var skyldig att i det ifrågasatta beslutet undersöka i vilken utsträckning varje företag hade kunnat dra fördel av beloppet på 22 978 000 DEM, utan kommissionen kunde inskränka sig till att anmoda de tyska myndigheterna att återkräva stödet från mottagaren/mottagarna, det vill säga från de företag som faktiskt kommit i åtnjutande av stödet. Det hade således ålegat Förbundsrepubliken Tyskland att i enlighet med sina skyldigheter gentemot gemenskapen återkräva det ifrågasatta beloppet. Förstainstansrätten erinrar om att en medlemsstat som stöter på oväntade svårigheter vid verkställigheten av ett föreläggande om återkrav, kan begära att kommissionen skall beakta dessa svårigheter. I ett sådant fall skall kommissionen och medlemsstaten i fråga, enligt skyldigheten till lojalt samarbete som bland annat följer av artikel 10 EG, samarbeta i god anda för att övervinna svårigheterna under iakttagande av fördragets bestämmelser och särskilt de bestämmelser som gäller stöd (se, bland annat, dom av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, REG 1991, s. I-1433, punkt 58, svensk specialutgåva, volym 11, s. I-115, och av den 13 juni 2002 i mål C-382/99, Nederländerna mot kommissionen, REG 2002, s. I-5163, punkt 50).
- 125 Med hänsyn till att det saknas närmare upplysningar och med hänsyn till att stödbeloppet fanns på holdingbolaget Lintras konton var det däremot inte korrekt av kommissionen att med automatik föreskriva en skyldighet för sökandena att återbetala stödet, av den enda anledningen att sökandena utpekats som ursprungliga mottagare av det stöd som godkänts i beslutet av den 13 mars 1996, såsom kommissionen har gjort gällande i sina inlagor. En sådan ståndpunkt strider mot regeln att det ankommer på det företag som faktiskt kommit i åtnjutande av det stöd som missbrukats att återställa den fördel som erhållits.
- 126 Kommissionen har således felaktigt krävt att bolagen Saxonía Edelmetalle och ZEMAG skulle återbetala 3 195 559 DEM respektive 2 419 271 DEM.
- 127 Härav följer att artikel 3 i det ifrågasatta beslutet skall ogiltigförklaras i den del Förbundsrepubliken Tyskland förpliktas att från sökanden i mål T-111/01 återkräva ett belopp på 3 195 559 DEM och från sökanden i mål T-133/01 ett belopp på 2 419 271 DEM.

— Föreläggandet att återkräva det omtvistade stödet såvitt avser delbeloppet 12 000 000 DEM i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet (mål T-133/01)

128 Skäl 29 i det ifrågasatta beslutet har följande lydelse:

”Efter det att den första omstruktureringen misslyckats beviljades beloppet på 12 miljoner tyska mark i form av likviditetslån till Lintras dotterbolag för förberedelser av en ytterligare omstrukturering. ... Dessa medel användes för att betala förfallna fakturor och medlen beviljades under april–juni 1997 till dotterbolag för vilka en andra omstrukturering verkade genomförbar. Eftersom dessa stöd från BvS beviljades efter det att den första omstruktureringen av Lintra-gruppen misslyckats och som en förberedelse för den andra omstruktureringen omfattas de helt uppenbart inte av beslutet av den 13 mars 1996.”

129 Enligt skäl 45 i det ifrågasatta beslutet kan beloppet på 12 000 000 DEM ”entydigt hänföras till de dotterbolag som beviljades dessa medel efter kungörelsen av att den första omstruktureringen av Lintra-gruppen misslyckats”. På grundval av de upplysningar som lämnats av de tyska myndigheterna förelades de olika berörda dotterbolagen att i enlighet med en tabell i samma skäl — vilken återgavs i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet — återbetala beloppet på 12 000 000 DEM.

130 Förstainstansrätten påpekar även att sökanden i mål T-133/01 inte har ifrågasatt att det omtvistade stödet missbrukats på det sätt som angetts i det ifrågasatta beslutet. Vidare påpekar rätten att det framgår av en skrivelse till kommissionen från de tyska myndigheterna av den 10 mars 2000 att beloppet på 12 000 000 DEM inte omfattades av kommissionens beslut av den 13 mars 1996. Detta ställningstagande

påverkas inte av de tyska myndigheternas skrivelse av den 2 oktober 2000 som lämnats som svar på föreläggandet av den 1 augusti 2000. Det skall emellertid framhållas att vid tidpunkten då det ifrågasatta beslutet antogs hade kommissionen fog för sin ståndpunkt att beloppet på 12 000 000 DEM varken omfattades av beslutet av den 13 mars 1996 eller var rättsenligt på grund av att det inte formellt anmälts till kommissionen.

- 131 Sökanden i mål T-133/01 har emellertid för det första ifrågasatt konstaterandet att sökanden skulle ha erhållit en del av det belopp på 12 000 000 DEM för vilket kommissionen begär återbetalning, och har för det andra ifrågasatt det sätt som det belopp på 4 077 000 DEM som sökanden krävs på har fastställts.
- 132 Vad gäller frågan huruvida bolaget ZEMAG faktiskt åtnjutit en del av beloppet på 12 000 000 DEM anser förstainstansrätten att så verkligen var fallet mot bakgrund av de upplysningar som kommissionen förfogade över vid tidpunkten för antagandet av det ifrågasatta beslutet.
- 133 Förstainstansrätten påpekar i detta sammanhang att de tyska myndigheterna i den ovannämnda skrivelsen av den 10 mars 2000 angett att beloppet på 12 000 000 DEM hade betalats ut till dotterbolagen under perioden april-juni 1997, eftersom en andra privatisering var planerad för dessa företag. I en bilaga till nämnda skrivelse framställde de tyska myndigheterna "en första fördelning av medlen" mellan de berörda dotterbolagen. Bolaget ZEMAG nämndes vid tre tillfällen i den tabell som bilagts skrivelsen av den 10 mars 2000, med belopp som vid respektive omnämnande utgjorde ett sammanlagt belopp på 4 077 000 DEM.
- 134 Den 1 augusti 2000 anmodade kommissionen Förbundsrepubliken Tyskland att i enlighet med artikel 10.3 i förordning nr 659/1999 bland annat överlämna "samtliga

uppgifter som gör det möjligt att fastställa hur holdingbolaget [Lintras] utgifter fördelats mellan dotterbolagen". Kommissionen erinrade även om att den skulle vara tvungen att anta ett beslut på grundval av de uppgifter som den förfogade över om inte samtliga uppgifter, belopp och handlingar som är relevanta för att bedöma huruvida stödet var rättsenliga överlämnades.

135 De tyska myndigheterna besvarade föreläggandet av den 1 augusti 2000 genom en skrivelse av den 2 oktober 2000 till vilken en rapport från en auktoriserad revisor bilagts. Enligt dessa uppgifter skulle 7 910 000 DEM (av delbeloppet på 12 000 000 DEM) tillskrivas dotterbolagen såsom ett faktiskt utnyttjande av stödet. Vad gäller bolaget ZEMAG framgår det av den översiktliga tabell som de tyska myndigheterna ingett (som även ingick i revisorsrapporten) att 107 000 DEM skulle tillskrivas detta bolag. De tyska myndigheterna förklarade att det återstående beloppet på 4 090 000 DEM (12 000 000 minus 7 910 000) skulle tillskrivas holdingbolaget Lintra ensamt, eftersom detta belopp dels (motsvarande 421 000 DEM) använts för andra privatiseringsåtgärder under år 1998 och dels (motsvarande 3 669 000 DEM) använts för att betala holdingbolaget Lintras material- och personalutgifter. De tyska myndigheterna har även gjort gällande att det belopp som skall tillskrivas dotterbolagen hade anmälts till kommissionen i samband med den andra privatiseringsomgången för de ifrågavarande företagen.

136 Det följer av ovanstående upplysningar som de tyska myndigheterna överlämnade till kommissionen att den sistnämnda vid tidpunkten för antagandet av det ifrågasatta beslutet kunde slå fast att bolaget ZEMAG faktiskt hade kommit i åtnjutande av en del av det belopp på 12 000 000 DEM som den ansåg hade missbrukats.

137 Förstainstansrätten anser att de av sökandens argument saknar grund som i huvudsak avser att det krav på återbetalning som riktats till sökanden avseende 4 077 000 DEM inte motiverats i tillräcklig mån.

- 138 Förstainstansrätten erinrar om att enligt fast rättspraxis skall den motivering som krävs enligt artikel 253 EG vara anpassad till rättsaktens beskaffenhet och av motiveringen skall klart och tydligt framgå hur den institution som har antagit rättsakten har resonerat, så att de som berörs därav kan få kännedom om skälen för den vidtagna åtgärden och gemenskapsdomstolen ges möjlighet att utöva sin prövningsrätt. Det krävs dock inte att alla relevanta faktiska och rättsliga omständigheter anges i motiveringen eftersom bedömningen av om motiveringen av en rättsakt uppfyller kraven i artikel 253 EG inte skall ske endast utifrån rättsaktens ordalydelse utan även utifrån sammanhanget och reglerna på det ifrågavarande området (se bland annat dom av den 29 februari 1996 i mål C-56/93, Belgien mot kommissionen, REG 1996, s. I-723, punkt 86, av den 12 december 2002 i mål C-5/01, Belgien mot kommissionen, REG 2002, s. I-11991, punkt 68, förstainstansrättens dom i det ovan i punkt 48 nämnda målet Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, punkt 230, och av den 16 december 1999 i mål T-158/96, Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 1999, s. II-3927, punkt 167).
- 139 I förevarande fall utgjorde "de upplysningar som lämnats av de tyska myndigheterna" det enda skäl som låg till grund för den skyldighet som ålades Förbundsrepubliken Tyskland att återkräva beloppet på 4 077 000 DEM från bolaget ZEMAG, vilket framgår av skäl 45 i det ifrågasatta beslutet.
- 140 Mot bakgrund av det sammanhang i vilket det ifrågasatta beslutet har fattats, anser förstainstansrätten att en sådan motivering är otillräcklig.
- 141 Förstainstansrätten erinrar om, såsom påpekades ovan i punkt 133, att de tyska myndigheterna i sin ovannämnda skrivelse av den 10 mars 2000 uttryckligen hade angett att de upplysningar som myndigheterna överlämnade till kommissionen endast utgjorde en "första fördelning" av beloppet 12 000 000 DEM mellan dotterbolagen. I skrivelsen av den 2 oktober 2000 redovisade de tyska myndigheterna, som svar på föreläggandet av den 1 augusti 2000 att lämna "alla uppgifter som gör det möjligt att fastställa hur [holdingbolaget Lintras] utgifter fördelats mellan

dotterbolagen”, beräkningar enligt vilka det, såsom angetts ovan i punkt 135, framgick att ett belopp på 107 000 DEM (av delbeloppet på 12 000 000 DEM) skulle tillskrivas bolaget ZEMAG, och att det enligt de tyska myndigheterna motsvarade ”ett faktiskt användande av stödet”.

142 Kommissionen har på frågor från förstainstansrätten angående skälet till att 4 077 000 DEM hade tillskrivits bolaget ZEMAG i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet, angett att de upplysningar som överlämnats av de tyska myndigheterna som svar på föreläggandet av den 1 augusti 2000 inte gjorde det möjligt att förstå hur resterande 107 000 DEM beräknats, vilka utgjordes av fordringar som grundades på betalningar som holdingbolaget Lintra gjort till förmån för dotterbolagen och dotterbolagens påstådda fordringar på holdingbolaget. Det erhållna beloppet har inte närmare förklarats av de tyska myndigheterna. Kommissionen har däremot tillagt att det är uppenbart att likviditetslånet på 12 000 000 DEM skall återkrävas i sin helhet och att det är den fördelning som angavs i de tyska myndigheternas ovannämnda skrivelse av den 10 mars 2000 som legat till grund för kommissionens förpliktelse om återkrav, eftersom det saknats mer detaljerade och mer begripliga uppgifter.

143 Det framgår av det föregående att kommissionen har begärt att 4 077 000 DEM skulle återkrävas från bolaget ZEMAG utan att ha visat varför detta belopp skulle återkrävas eller ens förklarat skälen för detta.

144 Det är visserligen riktigt som kommissionen har angett att syftet att återkräva beloppet på 12 000 000 DEM skall uppnås. Det skall emellertid preciseras att det sätt som detta stöd fördelats på mellan de faktiska mottagarna inte får fastställas utan en tillräcklig motivering i det ifrågasatta beslutet och enbart på grundval av ett antagande.

- 145 Även om kommissionen beträffande ett föreläggande som antagits med stöd av artikel 10.3 i förordning nr 659/1999 kan fatta ett beslut om att avsluta granskningsförfarandet på grundval av tillgängliga upplysningar i enlighet med artikel 13.1 i denna förordning "[o]m en medlemsstat underlåter att följa ett föreläggande om att lämna upplysningar", är kommissionen emellertid inte undantagen från skyldigheten att vederbörligen förklara de skäl som ligger till grund för ståndpunkten att de upplysningar som lämnats av en medlemsstat som svar på ett föreläggande inte kan beaktas i det slutliga beslut som kommissionen har för avsikt att anta. En sådan situation kan nämligen inte likställas med det förhållandet att en medlemsstat underlåter att lämna några upplysningar alls till kommissionen efter ett föreläggande som antagits med stöd av artikel 10.3 i förordning nr 659/1999, då motiveringen kan begränsas till att erinra om medlemsstatens underlåtenhet att svara på förelägandet. I förevarande fall var kommissionen emellertid skyldig att i det ifrågasatta beslutet ange skälen till att den ansåg att de upplysningar som lämnats av de tyska myndigheterna som svar på förelägandet av den 1 augusti 2000 inte kunde beaktas för att fastställa det stöd som bolaget ZEMAG skulle återbetala.
- 146 Förstainstansrätten erinrar även om att Förbundsrepubliken Tyskland i den ovan i punkt 135 nämnda skrivelsen av den 2 oktober 2000 hade uppmärksammat kommissionen på den nya anmälan som gjorts av de stöd som beviljats de berörda dotterbolagen i samband med den andra privatiseringsomgången. Detta påpekande återfinns för övrigt i skäl 41 i det ifrågasatta beslutet. Vid tidpunkten för antagandet av det ifrågasatta beslutet kunde kommissionen således inte bortse ifrån att den, den 1 februari 2001, det vill säga två månader före antagandet av det ifrågasatta beslutet, hade fattat ett beslut att inleda ett formellt granskningsförfarande beträffande omstruktureringsstöd till förmån för ZEMAG, vars lydelse återgavs i anmodan att inkomma med yttrande som offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* (EGT C 133, s. 3). I beslutet att inleda ett formellt granskningsförfarande angav kommissionen angående det stöd som beviljats detta bolag från och med den 1 januari 1997 att "därav bedöms 107 000 mark utgöra en del av beslutet i ärende nummer C 41/99 Lintra Beteiligungsholding GmbH", det vill säga i det förfarande som ledde till att det ifrågasatta beslutet antogs. Mot denna bakgrund åligger det kommissionen att åtminstone lämna en motivering till skillnaden mellan det belopp som tillskrevs ZEMAG och det belopp som låg till grund för det ifrågasatta beslutet.

147 Av det ovanstående följer att det ifrågasatta beslutets motivering med avseende på artikel 253 EG är otillräcklig vad gäller Förbundsrepubliken Tysklands skyldighet att återkräva ett stöd på 4 077 000 DEM från bolaget ZEMAG.

148 Mot bakgrund av det ovan anförda skall artikel 3 i det ifrågasatta beslutet ogiltigförklaras vad gäller förpliktelsen för Förbundsrepubliken Tyskland att återkräva stöd uppgående till 3 195 559 DEM från sökanden i mål T-111/01; jämte ränta på det beloppet, samt stöd uppgående till sammanlagt 6 496 271 DEM från sökanden i mål T-133/01, jämte ränta på det beloppet.

149 Under dessa omständigheter är det inte nödvändigt att pröva sökandenas gemensamma grund om att fördelningen av beloppet på 22 978 000 DEM fastställts godtyckligt mellan sökandena, eftersom beslutet att återkräva det omtvistade stödet, vilket beräknats utifrån ovannämnda belopp, ogiltigförklarats vad gäller sökandena. Det är inte heller nödvändigt att pröva den gemensamma grunden om en påstådd felaktighet vad gäller möjligheten att förplikta sökandena att återbetala det omtvistade stödet på grund av överlåtelse av aktierna i sökandebolaget i mål T-111/01 respektive sökandebolaget i mål T-133/01, eftersom beslutet att återkräva det omtvistade stödet i de båda målen ogiltigförklarats.

Rättegångskostnader

150 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökandena har yrkat att kommissionen

skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, inbegripet kostnaderna för det interimistiska förfarandet i mål T-111/01. Eftersom kommissionen i väsentliga delar har tappat målet skall sökandens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(första avdelningen i utökad sammansättning)

följande dom:

- 1) Artikel 3 i kommissionens beslut 2001/673/EG av den 28 mars 2001 om de statliga stöd som Tyskland har beviljat EFBE Verwaltungs GmbH & Co. Management KG (numera Lintra Beteiligungsholding GmbH, gemensamt med bolagen Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte GmbH, LandTechnik Schlüter GmbH, ILKA MAFA Kältetechnik GmbH, SKL Motoren- und Systembautechnik GmbH, SKL Spezialapparatebau GmbH, Magdeburger Eisengiesserei GmbH, Saxonía Edelmetalle GmbH samt Gothaer Fahrzeugwerk GmbH) ogiltigförklaras såvitt avser Förbundsrepubliken Tysklands skyldighet att återkräva 3 195 559 DEM, jämte därpå upplupen ränta, från bolaget Saxonía Edelmetalle GmbH samt ett sammanlagt stödbelopp på 6 496 271 DEM, jämte därpå upplupen ränta, från bolaget Zeitzer Maschinen, Anlagen Geräte (ZEMAG) GmbH.

2) **Talan ogillas i övriga delar.**

3) **Kommissionen skall ersätta rättegångskostnaderna, inbegripet kostnaderna för det interimistiska förfarandet i mål T-111/01.**

Vesterdorf

Jaeger

Mengozzi

Martins Ribeiro

Dehousse

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg, den 11 maj 2005.

Justitiesekreterare

Ordförande

H. Jung

B. Vesterdorf

Table des matières

Tillämpliga bestämmelser	II - 1587
Bakgrunden till tvisten	II - 1590
Förfarandet och parternas yrkanden	II - 1596
Rättslig bedömning	II - 1598
Den gemensamma grunden som avser att sökandenas rättigheter har åsidosatts inom ramen för förfarandet enligt artikel 88.2 EG	II - 1599
Parternas argument	II - 1599
— I mål T-111/01	II - 1599
— Mål T-133/01	II - 1601
Förstainstansrättens bedömning	II - 1602
Grunden som avser förekomsten av felaktiga faktiska omständigheter i det ifrågasatta beslutet (mål T-133/01)	II - 1608
Parternas argument	II - 1608
Förstainstansrättens bedömning	II - 1609
Grunden som avser det påstått felaktiga konstaterandet angående missbruk av stöd som godkänts av kommissionen genom beslut av den 13 mars 1996 (mål T-111/01).	II - 1612
Parternas argument	II - 1612
Förstainstansrättens bedömning	II - 1614
— Räckvidden av beslutet av den 13 mars 1996	II - 1615
— Konstaterandet att det stöd för vilket återbetalning krävs av sökanden i mål T-111/ har missbrukats	II - 1617

Den gemensamma grunden avseende kommissionens oriktiga bedömning av vem som var mottagare av det omtvistade stödet	II - 1623
Parternas argument	II - 1623
— Mål T-111/01	II - 1623
— Mål T-133/01	II - 1625
Förstainstansrättens bedömning	II - 1626
— Återbetalningskravet i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet avseende den del av stödet som uppgår till 22 978 000 DEM (målen T-111/01 och T-133/01)	II - 1628
— Föreläggandet att återkräva det omtvistade stödet såvitt avser delbe- loppet 12 000 000 DEM i artikel 3 i det ifrågasatta beslutet (mål T-133/01)	II - 1632
Rättegångskostnader	II - 1638